

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
29 päivänä huhtikuuta 2021¹

Asia C-301/20

**UE ja
HC**

vastaan

**Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG,
VJ:n perikunnan
osallistuessa asian käsittelyyn**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta))

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Asetus (EU) N:o 650/2012 – Eurooppalainen perintötodistus – Oikeaksi todistetun jäljennöksen, jossa ei ole voimassaolon päättymispäivää, voimassaolo – Todistuksen oikeusvaikutukset niiden todistuksessa nimettyjen henkilöiden osalta, jotka eivät ole hakeneet sen antamista – Jäljennöksen voimassaolon arvioinnin ajankohta

1. Asetuksella (EU) N:o 650/2012² otetaan käyttöön sisämarkkinoilla eurooppalainen perintötodistus ja säännellään yksityiskohtaisesti sen antamista koskevaa järjestelmää ja oikeusvaikutuksia. Sen tavoitteena on, että perilliset, testamentinsaajat ja testamentin toimeenpanijat tai jäämistön hoitajat voivat osoittaa helposti asemansa tai oikeutensa taikka toimivaltansa kaikissa jäsenvaltioissa.

2. Unionin tuomioistuin on jo useissa tuomioissa ottanut kantaa eurooppalaiseen perintötodistukseen.³ Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta) esittää sille nyt kolme ennakkoratkaisukysymystä kyseiseen asiakirjaan liittyvistä näkökohdista, joita ei vielä ole käsitelty: kolmas ennakkoratkaisukysymys, joka on unionin tuomioistuimen pyynnöstä ainoa tässä ratkaisuehdotuksessa käsitelty kysymys, koskee todistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaoloa⁴ ja menettelyvaihetta, jossa sitä on arvioitava.

¹ Alkuperäinen kieli: espanja.

² Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL 2012, L 201, s. 107; jäljempänä asetus). Sitä sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa Irlantia ja Tanskaa lukuun ottamatta.

³ Tuomio 1.3.2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138) ja tuomio 17.1.2019, Brisch (C-102/18, EU:C:2019:34).

⁴ Ennakkoratkaisupyyntö ja asetuksessa puhutaan jäljennöksen ”voimassaoloajasta”. Ilmausta ”pätevyys” olisi ehkä mieluiten käytettävä ainoastaan tarkoitettaessa sitä, ettei toimessa ole sen pätemättömyyteen johtavia virheitä, ja käyttää käsitettä ”vaikutus” tai ”voimassaolo” viittaamaan kyseisen toimen sellaiseen ominaisuuteen, jonka perusteella sillä voi olla oikeusvaikutuksia tietyn ajanjakson ajan. Kyseisen ajanjakson kuluttua toimen vaikutus päättyy, vaikka toimen pätemättömyydelle ei olisikaan perusteita. Käytän kuitenkin molempia käsitteitä synonyymisesti tämän ennakkoratkaisupyyntöä yhteydessä.

3. Sekä kansallisessa käytännössä että oikeuskirjallisuudessa⁵ on tämän seikan osalta tehty asetuksesta eriäviä tulkintoja, mikä vahvistaa ennakkoratkaisukysymyksen merkityksellisyyden. Vastatessaan siihen unionin tuomioistuin auttaa parantamaan oikeusvarmuutta eurooppalaisen perintötodistuksen jäljennösten käytön osalta edistämällä niiden sisällyttämistä jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksiin.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt: asetus N:o 650/2012

4. Johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa olisi edistettävä poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille aiheutuu tällä hetkellä vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Kansalaisten on voitava järjestää perimyksensä ennakolta Euroopan oikeusalueella. Perillisten ja testamentinsaajien sekä muiden perittäville läheisten henkilöiden sekä perimykseen liittyvien velkojien oikeuksien toteutuminen on taattava tehokkaasti.”

5. Johdanto-osan 67 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Rajat ylittäviä vaikutuksia omaavan perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen unionissa merkitsee sitä, että perillisten, testamentinsaajien, testamentin toimeenpanijoiden tai jäämistön hoitajien olisi voitava osoittaa helposti asemansa ja/tai oikeutensa ja toimivaltansa toisessa jäsenvaltiossa, esimerkiksi jäsenvaltiossa, jossa jäämistöomaisuus sijaitsee. Jotta he voisivat tehdä niin, tässä asetuksessa olisi säädettävä, että otetaan käyttöön yhtenäinen todistus eli eurooppalainen perintötodistus, jäljempänä ’todistus’, joka annetaan käytettäväksi toisessa jäsenvaltiossa. Toissijaisuusperiaatteen noudattamiseksi tämän todistuksen ei olisi korvattava sisäisiä asiakirjoja, joita jäsenvaltioissa voi olla käytössä samoja tarkoituksia varten.”

6. Johdanto-osan 71 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Todistuksella olisi oltava samat oikeusvaikutukset kaikissa jäsenvaltioissa. Todistuksen ei olisi itsessään oltava täytäntöönpanoasiakirja, mutta sen olisi oltava todistusvoimainen, ja sen olisi katsottava osoittavan todenmukaisesti perimykseen sovellettavan lain tai muun tiettyihin seikkoihin sovellettavan lain mukaisesti vahvistetut seikat, kuten kuolemanvaraismääräysten aineellinen pätevyys. – – Henkilölle, joka suorittaa maksuja tai luovuttaa jäämistöomaisuutta henkilölle, joka on todistuksessa esitetty oikeutetuksi vastaanottamaan tällaisen maksun tai tällaista omaisuutta perillisenä tai testamentinsaajana, olisi annettava asianmukaista suojaa, jos hän on toiminut hyvässä uskossa luottaen todistuksessa vahvistettujen tietojen oikeellisuuteen. Samaa suojaa olisi annettava henkilölle, joka luottaen todistuksessa vahvistettujen tietojen oikeellisuuteen ostaa tai vastaanottaa jäämistöomaisuutta henkilöltä, joka on todistuksessa esitetty oikeutetuksi määräämään tällaisesta omaisuudesta. Suojan antaminen olisi varmistettava siinä tapauksessa, että esitetään oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka ovat edelleen päteviä. Sitä, onko tällainen kolmas henkilö hankkinut omaisuuden pätevästi vai ei, ei olisi määritettävä tämän asetuksen nojalla.”

⁵ Ennakkoratkaisupyyntöjen 7 ja 8 kohta. Oikeuskirjallisuudessa erilaisia näkemyksiä edustavista lähteistä, ks. Bergquist, U., ”Muss ein Europäisches Nachlasszeugnis nicht nur im Zeitpunkt der Antragsstellung bei dem Grundbuchamt, sondern auch bei Vollendung der Grundbucheintragung gültig sein?”, *IPRax*, 2020, s. 232. Varsinkin Itävallassa ja Saksassa käytävä keskustelu koskee erityisesti oikeutta tutustua kiinteistörekisteriin.

7. Asetuksen 62 artiklan ("Eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotto") 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tällä asetuksella otetaan käyttöön eurooppalainen perintötodistus, jäljempänä 'todistus', joka annetaan käytettäväksi toisessa jäsenvaltiossa ja jolla on 69 artiklassa luetellut oikeusvaikutukset."

8. Asetuksen 63 artiklassa ("Todistuksen tarkoitus") säädetään seuraavaa:

"1. Todistusta käyttävät perilliset, perintöön suoraan oikeutetut testamentinsaajat ja testamentin toimeenpanijat tai jäämistön hoitajat, joiden on toisessa jäsenvaltiossa vedottava asemaansa tai käytettävä oikeuksiaan perillisinä tai testamentinsaajina ja/tai valtuuksiaan testamentin toimeenpanijoina tai jäämistön hoitajina.

2. Todistusta voidaan käyttää erityisesti osoittamaan yksi tai useampia seuraavista seikoista:

- a) kunkin todistuksessa mainitun perillisen tai mahdollisen testamentinsaajan asema ja/tai oikeudet ja osuus jäämistöstä;
- b) tietyn jäämistöön kuuluvan omaisuuden osoittaminen todistuksessa mainitulle yhdelle tai useammalle perilliselle tai yhdelle tai useammalle mahdolliselle testamentinsaajalle;
- c) todistuksessa mainitun henkilön valtuudet toimeenpanna testamentti tai hallinnoida jäämistöä."

9. Asetuksen 65 artiklan ("Todistuksen hakeminen") 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Todistus annetaan jonkun 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön, jäljempänä 'hakija', hakemuksesta."

10. Asetuksen 69 artiklassa ("Todistuksen oikeusvaikutukset") säädetään seuraavaa:

"1. Todistus on pätevä kaikissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.

2. Todistuksen oletetaan osoittavan todenmukaisesti perimyksen sovellettavan lain tai muun tiettyihin seikkoihin sovellettavan lain mukaisesti vahvistetut seikat. Todistuksessa perillisenä, testamentinsaajana, testamentin toimeenpanijana tai jäämistöhoitajana mainitulla henkilöllä oletetaan olevan todistuksessa mainittu asema ja/tai siinä mainitut oikeudet tai valtuudet, ilman kyseisiin oikeuksiin tai valtuuksiin liittyviä muita ehtoja ja/tai rajoituksia kuin ne, jotka on todistuksessa mainittu.

3. Henkilön, joka todistuksessa vahvistettujen tietojen perusteella suorittaa maksuja tai luovuttaa omaisuutta henkilölle, joka on todistuksessa mainittu oikeutetuksi hyväksymään maksuja tai omaisuutta, katsotaan tehneen oikeustoimen maksuja tai omaisuutta hyväksymään oikeutetun henkilön kanssa, paitsi jos hän tiesi, että todistuksen sisältö ei vastaa todellisuutta tai on siitä tietämätön törkeän huolimattomuuden takia.

– –"

11. Asetuksen 70 artiklassa ("Todistuksen oikeaksi todistetut jäljennökset") säädetään seuraavaa:

"1. Todistuksen antavan viranomaisen on säilytettävä alkuperäinen todistus ja annettava hakijalle tai henkilölle, joka näyttää, että hänellä on oikeutettu etu asiassa, yksi tai useampi oikeaksi todistettu jäljennös.

2. Todistuksen antavan viranomaisen on 71 artiklan 3 kohtaa ja 73 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa pidettävä luetteloa henkilöistä, joille on 1 kohdan mukaisesti annettu oikeaksi todistettuja jäljennöksiä.

3. Oikeaksi todistetut jäljennökset ovat voimassa kuuden kuukauden rajoitetun ajan, mikä on ilmoitettava oikeaksi todistetussa jäljennöksessä merkitsemällä siihen voimassaolon päättymispäivä. Todistuksen antava viranomainen voi tästä poiketen asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa päättää pidemmästä voimassaoloajasta. Tämän määräajan päätyttyä oikeaksi todistetun jäljennöksen haltijan on haettava oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaoloajan pidentämistä tai pyydyttävä todistuksen antavalta viranomaiselta uusi oikeaksi todistettu jäljennös voidakseen käyttää todistusta 63 artiklassa esitettyihin tarkoituksiin."

12. Asetuksen 71 artiklassa ("Todistuksen oikaiseminen, muuttaminen tai peruuttaminen") säädetään seuraavaa:

"1. Todistuksen antavan viranomaisen on kenen tahansa sellaisen henkilön pyynnöstä, joka näyttää, että hänellä on oikeutettu etu asiassa, tai omasta aloitteestaan oikaistava todistuksessa olevat kirjoitusvirheet.

2. Todistuksen antavan viranomaisen on kenen tahansa sellaisen henkilön pyynnöstä, joka näyttää, että hänellä on oikeutettu etu asiassa, tai, jos se on kansallisen lain mukaan mahdollista, omasta aloitteestaan muutettava todistusta tai peruutettava se, jos on todettu, että se tai sen jotkin osat eivät ole paikkansapitäviä.

3. Todistuksen antavan viranomaisen on ilmoitettava viipymättä todistuksen oikaisemisesta, muuttamisesta tai peruuttamisesta kaikille, joille on annettu todistuksen oikeaksi todistettuja jäljennöksiä 70 artiklan 1 kohdan mukaisesti."

II Tosiseikat, riita-asia ja ennakkoratkaisukysymys

13. Riita-asian kohteena on suorituksen vaatijoiden hakemus tuomioistuimen valvontaan hakemuksesta määrättyjen varojen luovuttamisesta.⁶

14. Ensimmäinen suorituksen vaatija, HC:n ja UE:n isä, kuoli 5.5.2017. Hänen viimeinen vakinainen asuinpaikkansa oli Espanjassa, ja hänen jäämistönsä selvitettiin siellä Espanjan oikeuden mukaisesti notaarin johdolla.

⁶ Suoritusvelvollisena oleva pankki (Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG, 6900 Bregenz, Itävalta) oli hakenut varojen (rahan ja arvopapereiden) määräämistä tuomioistuimen valvontaan, koska suorituksen vaatijat olivat esittäneet niihin kohdistuvia kilpailevia vaateita, ja näiden vaateiden oikeutettavuus oli epäselvä. Itävallan oikeuden mukaan tuomioistuimen valvonnassa olevat varat voidaan luovuttaa ainoastaan suorituksen vaatijoiden yhteisestä kirjallisesta hakemuksesta tai lainvoimaisen tuomioistuinratkaisun perusteella.

15. Todisteena siitä, että he perivät kumpikin puolet isänsä (ensimmäisen suorituksen vaatijan) jäämistöstä, HC ja UE esittivät oikeaksi todistetun jäljennöksen espanjalaisen notaarin laatimasta, asetuksen 62 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukaisesta eurooppalaisesta perintötodistuksesta.

16. Espanjalainen notaari antoi todistuksen HC:n hakemuksesta täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1329/2014⁷ mukaista lomaketta V käyttäen. UE on nimenomaisesti mainittu kyseisen lomakkeen liitteessä IV HC:n ohella perillisenä, jonka osuus jäämistöstä on puolet.

17. Oikeaksi todistetun jäljennökseen asianomaisessa kohdassa (otsake ”Jäljennös on voimassa”)⁸ täsmennettiin, että se oli voimassa toistaiseksi.

18. Bezirksgericht Bregenz (Bregenzin piirioikeus, Itävalta) hylkäsi tuomioistuimen valvontaan määrättyjen varojen luovuttamista koskevan hakemuksen 17.9.2018 tekemällään päätöksellä.

19. Landesgericht Feldkirch (Feldkirchin osavaltion tuomioistuin, Itävalta) vahvisti 28.1.2019 antamallaan ratkaisulla ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksen seuraavin perustein:

- Eurooppalaisen perintötodistuksen jäljennöksellä oikeutensa voi näyttää toteen ainoastaan se osapuoli, joka on hakenut todistuksen antamista.
- Toistaiseksi voimassa olevan perintötodistuksen laatiminen on asetuksen 70 artiklan 3 kohdan mukaisen määräaikaikaisuutta koskevan edellytyksen vastaista. Sitä on kohdeltava kuin todistusta, joka on tavalliseen tapaan voimassa kuusi kuukautta sen antamispäivästä.⁹
- Jotta todistuksen jäljennöksellä voi olla legitimoitvaikutuksia, sen on oltava voimassa paitsi hakemuksen tekoajankohtana myös vielä silloin, kun ensimmäisen asteen tuomioistuin antaa ratkaisunsa.

20. HC ja EU tekivät Revision-valituksen Oberster Gerichtshofiin, joka esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta annetun asetuksen (EU) N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että todistuksen toistaiseksi voimassa oleva jäljennös, johon ei kyseisen säännöksen vastaisesti ole merkitty sen voimassaolon päättymispäivää,
- a. on toistaiseksi voimassa ja pätevä vai että
  - b. tällainen jäljennös on voimassa ainoastaan kuuden kuukauden ajan oikeaksi todistetun jäljennöksen antamispäivästä vai että

⁷ Asetuksessa N:o 650/2012 tarkoitettujen lomakkeiden vahvistamisesta 9.12.2014 annettu komission täytäntöönpanoasetus (EUVL 2014, L 359, s. 30).

⁸ Lomakkeen espanjankielisessä versiossa on tosiasiallisesti käytetty ilmausta ”voimassa” maskuliinissa (”Es válido hasta”), mikä saattaa aiheuttaa sekaannusta sen suhteen, onko ilmoitettava jäljennöksen vai todistuksen olevan voimassa. Näin ei ole muissa versioissa, kuten ranskan- (”elle est valable”), italian- (”è valida fino al”) tai portugalkielisessä (”cálida até”) versiossa.

⁹ Todellisuudessa määräaikaisuus, johon kyseisessä säännöksessä viitataan, koskee jäljennöstä eikä todistusta (ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 8).

- c. tällainen jäljennös on voimassa ainoastaan kuuden kuukauden ajan jostain toisesta ajankohdasta vai että
- d. tällainen jäljennös ei ole voimassa eikä sovellu asetuksen 650/2012 63 artiklassa tarkoitettuun käyttöön?
- 2) Onko asetuksen 650/2012 65 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä 69 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että todistuksella on oikeusvaikutuksia kaikkien sellaisten henkilöiden hyväksi, jotka nimenomaisesti mainitaan todistuksessa perillisenä, testamentinsaajana, testamentin toimeenpanijana tai jäämistön hoitajana, jolloin todistusta voivat käyttää asetuksen 650/2012 63 artiklan mukaisesti myös henkilöt, jotka eivät ole itse hakeneet todistuksen antamista?
- 3) Onko asetuksen 650/2012 69 artiklaa, luettuna yhdessä 70 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen legitimointivaikutukset on tunnustettava, jos jäljennös oli vielä voimassa, kun se esitettiin ensimmäisen kerran, mutta sen voimassaolo on päättynyt ennen viranomaiselta haetun päätöksen tekemistä, vai eikö tämä säännös ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jos viimeksi mainitussa edellytetään todistuksen voimassaoloa myös päätöksen tekoajankohtana?”

III Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

21. Ennakkoratkaisupyyntö kirjattiin saapuneeksi unionin tuomioistuimeen 7.7.2020.
22. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet Saksan, Itävallan, Espanjan ja Unkarin hallitukset sekä komissio. Istunnon pitämistä ei katsottu tarpeelliseksi.

IV Asian tarkastelu

23. Kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessä, jota ratkaisuehdotukseni ainoastaan koskee, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää asetuksen 69 artiklan ja 70 artiklan 3 kohdan tulkintaa.
24. Kysymyksessä käsitellään sen nykyisessä sanamuodossa vaihtoehtoa, joka ei sitä ole, koska sillä asetetaan samalle tasolle perintötodistuksen oikeaksi todistettuun jäljennökseen liittyvä legitimointivaikutus ja varsinaisen todistuksen legitimointivaikutus.¹⁰
25. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että kysymys koskee yksinomaan sitä, voiko jäljennös tuottaa legitimointivaikutuksia. Koska jäljennöksen voimassaoloaika on rajoitettu, merkityksellistä on määrittää se täsmällinen ajankohta, jolloin viranomaisen, jonka käsiteltäväksi asia saatetaan, on tarkastettava, onko jäljennös ajallisesti voimassa tai pysyykö se sellaisena.

¹⁰ Kun otetaan huomioon, että todistuksen sijasta liikkuvat sen jäljennökset (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 37 kohta), asetuksessa on säännöksiä, jotka liittyvät todistuksen tarkoitukseen ja oikeusvaikutuksiin, jotka käytännössä kohdistuvat jäljennökseen, joka on todistuksen kanssa täysin samanlainen. Näin ei kuitenkaan ole kunkin asiakirjan ajallisen vaikutuksen osalta: jäljennöksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua sen antamisesta, vaikka todistus jääkin voimaan.

26. Tämä voidaan lähtökohtaisesti tehdä kahdella tavalla: a) tutkimuksessa on otettava huomioon jäljennöksellä oikeaksi todistetun hakemuksen jättämispäivä; ja b) tämä tutkimus voidaan lisäksi tehdä sen ajankohdan kannalta, jolloin toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä päätös kyseisestä hakemuksesta.

27. Ennen kuin ryhdyn tarkastelemaan näitä vaihtoehtoja, käsittelen tiettyjä asetuksen näkökohtia, jotka voivat tuoda selvyyttä riita-asiaan.

A Eurooppalainen perintötodistus

28. Asetuksen johdanto-osan seitsemännen perustelukappaleen mukaan todistuksella pyritään edistämään sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, jotka haluavat valvoa oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia.

29. Tämän tavoitteen yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota perillisten ja testamentinsaajien sekä muiden perittäville läheisten henkilöiden ja perimyksen liittyvien velkojien oikeuksien toteutumiseen.

30. Suoraan tätä tarkoitusta varten otettiin käyttöön todistus, joka annetaan jäsenvaltiossa ja jonka nojalla ”perillisen, testamentinsaajan tai oikeudenomistajan on voitava toisessa jäsenvaltiossa osoittaa asemansa ja perintöoikeutensa”.¹¹

1. Todistuksen antamisjärjestelmä ja oikeusvaikutukset

31. Joistakin todistuksen ominaisuuksista on rajat ylittävässä perintöasiassa yleensä etua verrattuna samankaltaisiin kansallisiin asiakirjoihin.

32. Se, voidaanko todistuksella saada näitä etuja, perustuu sen antamisjärjestelmään.¹² Todistuksesta voidaan todeta seuraavaa:

- Todistusta haetaan lomakkeella¹³ viranomaiselta, jolla on asetuksessa tarkoitettu kansainvälinen toimivalta ja asiallinen toimivalta käsitellä perintöasioita sen oikeusjärjestyksen mukaan, jonka piiriin se kuuluu.
- Todistus annetaan vakiomuotoisella ja yksityiskohtaisella lomakkeella, jossa on vähän tilaa vapaalle tekstille ja joka on saatavilla Euroopan unionin virallisilla kielillä.
- Kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen todistelumenettelyjen mukaisesti todistuksen antavan viranomaisen on ennen todistuksen antamista tarkistettava ne seikat, jotka todistuksessa osoitetaan, ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet ilmoittaakseen ensin hakemuksesta ja sen jälkeen todistuksen antamisesta kaikille perinnönsaajille.
- Todistuksen antava viranomainen säilyttää todistuksen ja valvoo sen käyttöä. Sen on oikaistava pyynnöstä tai omasta aloitteestaan todistuksessa olevat kirjoitusvirheet ja peruutettava se tai

¹¹ Tuomio 12.10.2017, Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, 59 kohta) ja tuomio 1.3.2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138, 36 kohta).

¹² Asetuksen VI luku, 62–73 artikla.

¹³ Täytäntöönpanoasetuksen N:o 1329/2014 liitteessä 4 oleva lomake IV. Tämän lomakkeen käyttö ei ole pakollista: tuomio 17.1.2019, Brisch (C-102/18, EU:C:2019:34).

muutettava sitä, jos osoitetaan, että todistus tai sen jotkin osat eivät ole oikeudellisesti paikkansapitäviä.

- Todistuksen antavan viranomaisen päätöksiin voidaan pääsääntöisesti hakea muutosta tuomioistuimessa.

33. Tämän järjestelmän ja todistuksen yhdenmukaisen ulkoasun seurauksena jäsenvaltiossa annetulla todistuksella on automaattisesti eli ilman eri menettelyä oikeusvaikutuksia muissa valtioissa.

34. Todistuksen asiasisältöä ei tarkisteta siinä jäsenvaltiossa, jonka viranomaisissa sitä käytetään. Lisäksi todistuksen kääntämisen tarve liikkumista varten on vähäinen ja koskee vain yhteisen lomakkeen vapaan tekstin osuutta.

35. Todistuksella on kaikissa jäsenvaltioissa samat oikeusvaikutukset:

- Siinä todistetaan sen sisältämät (ja asetuksella säännellyt) seikat sillä oletuksella, että ne ovat kumottavissa.
- Sillä suojataan vilpittömässä mielessä toimivia kolmansia osapuolia.
- Sillä legitimoidaan rekisteröinti.

36. Merkitystä ei siis ole sillä, onko jäsenvaltiossa, jossa todistuksen oikeaksi todistettu jäljennös esitetään, käytettävillä asiakirjoilla samat oikeusvaikutukset vai ei.¹⁴

2. Todistuksen liikkuminen

37. Alkuperäinen todistus ei liiku. Muista unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta varten käyttöön otetuista todistuksista¹⁵ ja joidenkin jäsenvaltioiden kansallisista perintötodistuksista¹⁶ poiketen asetuksen 62 artiklan mukainen todistus pysyy todistuksen antavan viranomaisen hallussa ja sen valvonnassa.

38. Alkuperäisten todistusten sijaan liikkuvat ”hakijalle tai henkilölle, joka näyttää, että hänellä on oikeutettu etu asiassa” annetut oikeaksi todistetut jäljennökset.¹⁷

39. Jäljennöksellä siirretään todistuksen oikeusvaikutukset käytäntöön. Se on todistuksen tavoin riittävä osoittamaan siinä mainitut ja asetuksessa säännellyt seikat.

¹⁴ Toisin sanoen todistuksen oikeusvaikutukset määrittää unionin lainsäätäjä, jolloin ei herää alkuperäisten ulkomaisten päätösten ja asiakirjojen liikkumiseen liittyvää tavanomaista epäilyä siitä, onko tarkoituksenmukaista rinnastaa ulkomainen ”tuote” kansallisten kanssa vai päätetäänkö hyväksyä sillä alkuperävaltiossa oleva vaikutus riippumatta siitä, vastaako se vastaanottavassa valtiossa samankaltaisille välineille tunnustettua vaikutusta.

¹⁵ Kuten tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 53 artiklan tai riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta 21.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 805/2004 (EUVL 2004, L 143, s. 15) 9 artiklan mukaiset todistukset. Vertailu on ymmärrettävä siten, että siinä ei määrätä ennalta siitä, ovatko erilaiset luonteeltaan eurooppalaiset asiakirjat, joita yhdessä nimitetään todistuksiksi, laadultaan, tarkoitukseltaan tai oikeusvaikutuksiltaan samanlaisia.

¹⁶ Kuten Saksan Erbschein.

¹⁷ Asetuksen 70 artiklan 1 kohta ja johdanto-osan 72 perustelukappale.

40. Todistuksen käyttö ei ole pakollista.¹⁸ Jos sitä kuitenkin käytetään, ”sen olisi katsottava osoittavan todenmukaisesti perimyksen sovellettavan lain tai muun tiettyihin seikkoihin sovellettavan lain mukaisesti vahvistetut seikat, kuten kuolemanvaraismääräysten aineellinen pätevyys”.¹⁹ Jäsenvaltiot eivät voi vaatia muiden todisteiden esittämistä niin kauan kuin oletamaa ei ole kumottu.

41. Oikeaksi todistetun jäljennöksen merkitys rajat ylittävässä liikkumisessa edellyttää, että sen sisältö on oikeudellisesti paikkansapitävä. Tämän paikkansapitävyyden varmistamiseksi

- jäljennöstä voidaan käyttää rajoitetun ajan: sen voimassaolo (sanatarkasti sen ”voimassaoloaika”) rajataan säännöksellä yleisesti kuuteen kuukauteen sen antamispäivästä.²⁰
- Todistuksen muuttaminen, oikaiseminen tai peruuttaminen sekä sen oikeusvaikutusten väliaikainen keskeytyminen vaikuttavat automaattisesti jäljennöksiin. Jos jokin näistä edellytyksistä siis täyttyy, todistuksen antavan viranomaisen on ilmoitettava asiasta viipymättä henkilöille, joille se on antanut oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, välttääkseen niiden väärinkäytön.²¹

42. Asetuksessa sallitaan kuitenkin jäljennöksen voimassaoloajan (voimassaolon) pidentäminen sen päätyttyä.²² Jäljennöksen antamisenettelystä poiketen asetuksessa ei säännellä voimassaoloajan pidentämistä koskevaa järjestelmää.

B Jäljennöksen voimassaolon arvioinnin ajankohta

43. Kuten edellä totesin, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kolmanteen kysymyksen on vastattu eri tavoin jäsenvaltioiden käytännöissä ja oikeuskirjallisuudessa. Vastaavasti tähän ennakkoratkaisumenettelyyn osallistuneiden valtioiden ja komission huomautukset ovat keskenään ristiriitaisia.

44. Tosiasiallisesti on ensimmäiseksi tarkasteltava sitä, voidaanko jäljennöksen voimassaoloajan arvioinnin kannalta ratkaiseva ajankohta selvittää soveltamalla asetusta vai onko päinvastoin todettava, ettei sitä ole säännelty unionin tasolla.

45. Tältä osin on olemassa (järkeviä) perusteita, jotka puoltavat täysin vastakkaisia ratkaisuja:

- Ensimmäisen näkemyksen mukaan se, että asetuksessa ei säädetä tästä seikasta, siirtää asian kunkin jäsenvaltion oikeuden ratkaistavaksi.²³
- Toisessa näkemyksessä puolletaan vastauksen johtamista asetuksesta itsestään. Sen tiettyjen ilmaisujen sekä perintöasian hoitamisen helpottamista koskevien tavoitteiden perusteella on

¹⁸ Asetuksen johdanto-osan 69 perustelukappale. Todistuksen käyttö ei myöskään ole ensisijaista. Päätöksen eurooppalaisen tai kansallisen todistuksen käytöstä tekee vain se, jolla on intressi sen käyttämiseen.

¹⁹ Asetuksen johdanto-osan 71 perustelukappale.

²⁰ Asetuksen 70 artiklan 3 kohta.

²¹ Asetuksen 71 artiklan 3 kohta, 73 artiklan 2 kohta ja johdanto-osan 72 perustelukappaleen loppu. Muille henkilöille ei sitä vastoin ilmoiteta asiasta (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 54 kohta).

²² Asetuksen 70 artiklan 3 kohta.

²³ Itävallan hallituksen kirjallisten huomautusten 41 kohta ja sitä seuraavat kohdat ja Unkarin hallituksen kirjallisten huomautusten 18 kohta. Tätä näkemystä puoltavasta oikeuskirjallisuudesta, ks. mm. Schmitz, S.D., ”Das Europäische Nachlasszeugnis”, *RNotZ*, 2017, s. 269, erityisesti s. 286.

mahdollista katsoa, että merkityksellinen ajankohta sen selvittämiseksi, onko jäljennös ajallisesti voimassa, on silloin, kun se esitetään menettelyssä, jossa tehdään päätös sen perusteella.²⁴

46. Kannatan jälkimmäistä näkemystä, tosin jäljempänä tehdyin tarkennuksin, jotka liittyvät asetuksen moninaiisiin tavoitteisiin, kuten perintöasian hoitamisen helpottamiseen.

47. Kaiken kaikkiaan ymmärrän, että on perusteltua epäillä, että unionin lainsäätävä – säädettyään ensin yksityiskohtaisesti todistuksen antamisjärjestelmästä – olisi halunnut vahvistaa jäljennöksen voimassaolon arviointiajankohdan ja sivuuttaa siten kansalliset menettelysäännökset.

48. Vaikka asetuksessa ei ratkaista nimenomaisesti tätä kysymystä, se on mielestäni mahdollista selvittää tulkitsemalla asetusta tavanomaisten tulkintaperusteiden mukaisesti (lukuun ottamatta sanamuodon mukaista tulkintaa, sillä toistan, ettei asetuksessa nimenomaisesti säädetä tästä asiasta). Yhtenäinen vastaus koko unionissa²⁵ on epäilemättä toivottavampi oikeusvarmuuden kannalta.

49. Tällä yhtenäisellä vastauksella taataan lisäksi todistuksen samanlaiset vaikutukset silloin, kun sen jäljennöksiä esitetään samanaikaisesti useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Jos tässä yhteydessä annettaisiin kunkin näistä valtioista määrittää jäljennöksen voimassaolon arvioinnin ajankohta, samaan aikaan useissa kansallisissa tuomioistuimissa esitetyllä jäljennöksellä voisi (eri ajankohtina tehdyn arvioinnin seurauksena) toisistaan poikkeavien arviointien johdosta olla erilaisia oikeusvaikutuksia jokaisessa näistä valtioista.²⁶

1. Systemaattinen tulkinta

50. Asetuksessa on ilmaisuja, joiden perusteella jäljennöksen voimassaoloa arvioidaan sen ensimmäisen hetken perusteella, jolloin haltija esittää sen viranomaiselle, joka ratkaisee hänen hakemuksensa. Se, mikä tämä ajankohta on (hakemuksen jättämisaikajankohta tai muu myöhempi ajankohta), riippuu menettelyn luonteesta ja siihen kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavista säännöksistä.

51. Tämä yhteys on havaittavissa 63 artiklan 1 kohtaan sisältyvistä ilmaisuista ”käyttävät” ja ”vedottava” sekä viittauksesta jäljennöksen haltijaan, jonka on jäljennöksen voimassaoloajan päättyä haettava voimassaolon pidentämistä 70 artiklan 3 kohdan mukaisesti ”voidakseen käyttää” jäljennöstä.

52. Käytetyt ilmaisut viittaavat toimintaan, joka päättyy sen toteutumishetkellä: ”käytöllä” tarkoitetaan jäljennöksen esittämistä tai toimittamista toimivaltaiselle viranomaiselle. Asemaansa ”vetoava” henkilö ilmaisee tuolla nimenomaisella hetkellä omaavansa kyseisen aseman. Näiden toimien kohteena olevan tai niihin liittyvän jäljennöksen on oltava voimassa sitä koskevan toiminnan toteutumisaikajankohtana.

²⁴ Tätä tulkintaa puoltavat kiinteistörekisteriin tutustumista koskevan oikeuden osalta Schmidt, J., ”Artikel 70 EuErbVO”, *beck-online Grosskommentar*, 2020, 17.5 kohta; Perscha, A., ”Art 70 EuErbVO. Beglaubigte Abschriften des Zeugnisses”, Deixler-Hübner, A. ja Schauer, M. (toim.), *Kommentar zur EU-Erbrechtsverordnung*, Manz’sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2020, 19 kohta; ja yleisesti Dutta, A., ”Artikel 69 EuErbVO”, *MünchKomm zum BGB*, nide 11, 2020, 4 kohta. Nyt käsiteltävässä asiassa tähän näkemykseen yhtyvät komissio sekä Espanjan ja Saksan hallitukset (joskin viimeksi mainitun näkemyksessä on sävyeroja).

²⁵ Irlantia ja Tanskaa lukuun ottamatta.

²⁶ Komission kirjallisten huomautusten 22 kohta ja Saksan hallituksen kirjallisten huomautusten 28 kohta.

53. Asetuksen johdanto-osan 71 perustelukappaleessa todetaan, että ”suojan antaminen olisi varmistettava siinä tapauksessa, että esitetään oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka ovat edelleen päteviä”. Tästä ilmaisusta voidaan päätellä, että jäljennöksellä, joka on voimassa silloin, kun se esitetään, voi olla oikeusvaikutuksia myös sen voimassaolon päättymisen jälkeen.²⁷

54. On totta, että lainatussa virkkeessä viitataan hyvin täsmällisen tilanteeseen, joten sen soveltamisala on rajallinen:²⁸ se vaikuttaa sellaisten kolmansien osapuolten suojeluun, jotka suorittavat maksuja tai luovuttavat tavaroita henkilölle (tai hankkivat niitä henkilöiltä), jolla on niihin jäljennöksen perusteella oikeus. Näille henkilöille²⁹ ei ilmoiteta todistuksen oikeusvaikutusten keskeytymisestä, joka voi tapahtua todistuksen oikaisemista, muuttamista tai peruuttamista koskevan menettelyn aikana (asetuksen 73 artiklan 1 kohdan a alakohta).

55. Jäljennöksen pätevyys voi kyseenalaistua tänä aikana; mainitsemieni kolmansien osapuolten osalta se on kuitenkin edelleen ajallisesti voimassa,³⁰ koska sitä ei kyseenalaistettu silloin, kun se esitettiin niille, eikä ole säädetty, että todistuksen antaneen viranomaisen olisi ilmoitettava niille tällaista asiakirjaa koskevista muutoksista.

56. Katson joka tapauksessa, että edellä mainitsemisani säännöksissä puolletaan (implisiittisesti) ajatusta yhtenäisestä ratkaisusta monien erilaisten kansallisten lähestymistapojen sijasta.

2. Teleologinen tulkinta: perintöasian rajat ylittävästä luonteesta johtuvien esteiden poistaminen

57. Se, että jäljennöksen esittäminen ensimmäisen kerran katsotaan ratkaisevaksi ajankohdaksi sen voimassaolon arvioinnin kannalta, vastaa perusteluja, jotka liittyvät näitä asiakirjoja koskevan järjestelmän tavoitteisiin.

58. Jos jäljennöksen esittäminen (ensimmäisen kerran) ei olisi ajankohtaa koskeva keskeinen tieto ja jäljennös vaadittaisiin esittämään myöhemmin uudelleen, sekä niille, joita asia koskee, että perintöasiasta vastaaville viranomaisille aiheutuisi lisäviivytyksiä, -järjestelyjä ja -vaivaa.³¹

59. Edellä kuvattu päättely vastaa suoraan todistuksen käyttöönotton perusteena olevia päämääriä. Sen käyttöön ottamisella pyrittiin erityisesti

- takaamaan tehokkaasti ”perillisten ja testamentinsaajien sekä muiden perittäville läheisten henkilöiden sekä perimyksen liittyvien velkojien oikeuksien toteutuminen”; ja
- varmistamaan ”rajat ylittäviä vaikutuksia omaavan perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen”.³²

²⁷ Komission kirjallisten huomautusten 25 kohta ja Espanjan hallituksen kirjallisten huomautusten 45 kohta.

²⁸ Sen sijoittuminen asetuksen systematiikassa (johdanto-osan perustelukappaleeseen) johtaa lisäksi siihen, ettei sillä ole varsinaista normatiivista merkitystä.

²⁹ Toisin kuin niille, joille toimitettiin oikeaksi todistettuja jäljennöksiä 70 artiklan 1 kohdan nojalla.

³⁰ Elleivät he maksun tai liiketoimen suorittamisen yhteydessä jo olleet saaneet jotakin kautta tietoa todistuksen kyseenalaistamisesta tai olleet tästä seikasta tietämättömiä törkeän huolimattomuuden takia.

³¹ Mm. tämän ratkaisuehdotuksen alaviitteessä 24 mainittu oikeuskirjallisuus; samoin Saksan hallituksen kirjallisten huomautusten 25, 26 ja 29 kohta sekä komission kirjallisten – joskin suppeampien – huomautusten 26 kohta.

³² Asetuksen johdanto-osan 7 ja 63 perustelukappale.

60. Näiden päämäärien saavuttaminen vaarantuisi, jos jäljennöksen edellytettäisiin olevan voimassa esittämisajankohdan lisäksi silloin, kun viranomainen, jolle se esitettiin, tekee lopullisen päätöksensä. Tällaisessa tapauksessa vaarana on, että niitä tilanteita, joissa asianomaisen on haettava voimassaoloajan pidentämistä tai uutta jäljennöstä todistuksen antavalta viranomaiselta, on käytännössä enemmän kuin niitä, joissa se ei ole tarpeen.

61. Etuja ja haittoja arvioitaessa on otettava huomioon se, että jäljennöksen antava viranomainen sijaitsee yleensä³³ muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa jäljennös esitetään, joten hakemusten uusiminen johtaa väistämättä viivästyksiin ja lisäkustannuksiin.³⁴ Järjestelmän nopeus, kätevyys ja tehokkuus kärsivät samassa määrin.

62. Kuten Saksan hallitus³⁵ lisäksi korostaa, oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaolon pidentämisen tai uusimisen tarjoama lisämääräaika ei välttämättä riitä takaamaan jäljennöksen pätevyyttä päätöksen tekoajankohtana. Jos tällainen mahdollisuus olisi olemassa, peräkkäiset voimassaolon pidentämis- tai uusimishakemukset olisivat välttämättömiä riippuen menettelyn kestosta.

63. Katson näin ollen, että ei ole asetuksen mukaista velvoittaa yleisesti henkilöä, jota asia koskee, hakemaan jäljennöksen voimassaolon pidentämistä tai uuden jäljennöksen antamista silloin, kun esitetty jäljennös oli voimassa ja pätevä siinä menettelyvaiheessa, jossa se esitettiin.

C Todistuksen (ja sen jäljennösten) oikeudellinen paikkansapitävyys

64. On kuitenkin mahdollista, että jäljennöksen ensimmäisen esittämisen jälkeen on epätietoisuutta tai viitteitä todistuksen mahdollisesta oikaisemisesta tai muuttamisesta tai sen peruuttamisesta taikka oikeusvaikutusten keskeyttämisestä. Tässä tilanteessa voisi sattua niin, että jäljennös ei vastaa todenmukaisesti alkuperäistä todistusta.

65. Asetuksen keskeisenä tavoitteena on helpottaa sellaisen perintöasian hoitamista, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia, mutta se ei ole ehdottoman välttämätöntä. Se rinnastuu tavoitteeseen säilyttää todistuksella osoitettu tilanne ja oikeudellinen tilanne keskenään samanlaisina. Tämä tavoite puolestaan merkitsee, että on tarpeen taata todellisuuden ja todistuksen sekä todistuksen ja sen jäljennösten vastaavuus.

66. Kontradiktorisessa menettelyssä asianosaisella, jolle todistuksen sisällöstä aiheutuu vahinkoa, on intressi kiinnittää huomiota näihin seikkoihin, ja hän voi tarvittaessa ilmoittaa riita-asiaa käsittelevälle viranomaiselle mahdolliset muutokset, joita alkuperäiseen asiakirjaan (todistukseen) on tehty esitetyn jäljennöksen antamisen jälkeen.³⁶

³³ Todistuksella, joka annetaan jossakin jäsenvaltiossa käytettäväksi toisessa jäsenvaltiossa, on ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa asetuksessa säädetyt oikeusvaikutukset sen 62 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

³⁴ Kuten jo totesin, asetuksessa ei säännellä voimassaolon pidentämismenettelyä. On loogista ajatella, että todistuksen voimassaoloa pidennetään automaattisesti, jos todistusta ei ole muutettu tai peruutettu eikä todistuksen antaneella viranomaisella ole päinvastaiseen viittaavia tietoja. Kysymyksen ratkaiseminen on kuitenkin jätetty jäsenvaltioille, joiden on noudatettava vastaavuus- ja tehokkuusperiaatetta.

³⁵ Sen kirjallisten huomautusten 26 kohta.

³⁶ Hänen on yleensä näytettävä nämä muutokset toteen. Jos näin on, hän voi pyytää jäljennöksen todistuksesta henkilönä, jolla on asetuksen 70 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeutettu etu asiassa.

67. Mikään ei estä sitä, että tässä tilanteessa riita-asian ratkaiseva viranomainen arvioi niiden väitteiden merkitystä, joissa kiistetään todellisuuden ja todistuksen tai todistuksen ja sen jäljennöksen välinen vastaavuus, ja edellyttää *uuden*, todellisuutta vastaavan todistuksen esittämistä.

68. Tilanne on toinen menettelyissä, joissa ei ole velvollisuutta ilmoittaa asiasta muille henkilöille, joita asia koskee tai jotka ovat mahdollisesti kärsineet vahinkoa, jotta nämä saapuisivat päätöksen tekvän viranomaisen kuultaviksi. Kuten edellä selitin, asetuksella on otettu käyttöön turvaavia toimia,³⁷ jotka mahdollistavat näiden tapausten ratkaisemisen.

69. Todistuksen antavan viranomaisen on nimittäin ilmoitettava kaikista todistukseen liittyvistä muutoksista henkilöille, joille se on antanut siitä jäljennöksen,³⁸ estääkseen todistuksen väärinkäytön.³⁹ Mielestäni osapuoli, joka ei ilmoita (vastaanottavan valtion viranomaiselle, jolle hän on toimittanut jäljennöksen), että jäljennös ei enää vastaa alkuperäistä todistusta, koska todistus on peruutettu tai sitä on oikaistu taikka muutettu, syyllistyy väärinkäyttöön.

70. Lopuksi on todettava, että vaikka viranomainen, jolle jäljennös esitetään, saisi muuta kautta tietoonsa seikkoja, joiden nojalla sillä on järkeviä perusteita epäillä alkuperäisen todistuksen asemaa, mikään ei estä sitä vaatimasta, että asianomainen henkilö näyttää toteen kyseisen seikan.

71. Kuten totesin, asetuksen mukaan jäljennöksen haltija voi pyytää sen voimassaolon pidentämistä tai uuden jäljennöksen antamista⁴⁰ ilman muita edellytyksiä.⁴¹ Tämä säännös poikkeaa komission alkuperäisestä ehdotuksesta, jonka 43 artiklassa rajattiin jäljennösten oikeusvaikutukset kolmeen kuukauteen.⁴² Jäljennöstä ei voitu ensimmäisen kerran antaa kolmea kuukautta pidemmäksi ajaksi eikä sen voimassaoloa pidentää sen päätyttyä. Ainoa vaihtoehto oli hakea uutta jäljennöstä.

72. Kyseessä olevan ajanjakson lyhyys sai ehdotuksen laatijat ja oikeusalan ammattilaiset suhtautumaan asiaan kielteisesti.⁴³ Euroopan parlamentti muutti ehdotuksen 43 artiklaa ja ehdotti sen nykyistä sanamuotoa.

³⁷ Tämän ratkaisuehdotuksen 41 kohta.

³⁸ Asetuksessa ei rajoiteta tätä velvollisuutta. Nähdäkseni viranomainen ei vapaudu vastuusta kuuden kuukauden kuluttua: jäljennöksen voimassaoloajan pidentämistä ei tarvitse hakea sen voimassaolon päätyttyä.

³⁹ Tämän seikan tiedoksi antamisen jälkeen henkilöiden, joiden hyväksi voimassa oleva jäljennös (jonka voimassaolo ei siis vielä ole päättynyt) annettiin, ei tarvitse odottaa kuuden kuukauden määräajan umpeutumista hakeakseen uutta jäljennöstä, sillä edellinen jäljennös ei enää ole pätevä.

⁴⁰ Vaikka asetuksessa ei säädetä tästä, vaikuttaa järkevältä pidentää jäljennöksen voimassaoloa siinä tapauksessa, että todistusta ei ole muutettu, ja hakea uutta jäljennöstä siinä tapauksessa, että siihen on tehty muutoksia. Mikään ei estä valitsemasta jälkimmäistä vaihtoehtoa, vaikka alkuperäistä todistusta ei olisi muutettu.

⁴¹ Toisin kuin silloin, kun annetun jäljennöksen voimassaoloaika on yli kuusi kuukautta, mikä on mahdollista, mutta vain ”asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa” asetuksen 70 artiklan 3 kohdan mukaan. Poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvia tapauksia ei ole mainittu. Mielestäni alustavan arvion, jonka mukaan menettely kestää yli kuusi kuukautta, ei pitäisi kuulua niihin, sillä ei ole harvinaista, että tavanomaiset perintöasioita koskevat menettelyt kestävät keskimäärin yli kuusi kuukautta, erityisesti joissakin jäsenvaltioissa.

⁴² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta (KOM(2009) 154 lopullinen).

⁴³ Ks. Crône, R., ”Le certificat successoral européen”, Khairallah, G. ja Revillard, M., *Perspectives du droit des successions européennes et internationales*, Defrénois, Lextenso éditions, 2010, s. 155, erityisesti s. 168. Myös Euroopan unionin notaarien liiton komission ehdotuksesta 11.12.2009 esittämä kanta, joka on saatavana osoitteessa <http://www.notaries-of-europe.eu/index.php?pageID=4976>, s. 6. Vaihtoehtoista tarkasteltiin sähköisten perintötodistusten käyttöönottoa ja kansallisten perintöasiakirjarekistereiden yhteenliittämistä: jos tiedot olisivat välittömästi viranomaisten saatavilla, ei jäljennöksen pätevyydelle olisi tarpeen asettaa määräaika. Komissio on esittänyt vastaavia tutkimuksia, joiden tuloksiin voi tutustua Euroopan oikeusportaaliassa (https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-es.do?init=true). Tähän mennessä vain joitakin kansallisia perintötodistusrekistereitä on liitetty yhteen.

73. Lopulta hyväksytty joustavampi ratkaisu mahdollistaa asetuksen tavoitteiden keskinäisen yhteensopivuuden:

- Siinä otetaan yhtäältä huomioon jäljennöksen esittämispäivämäärä ajankohtana, jolloin jäljennöksen voimassaoloa on tavallisesti arvioitava ajalliselta kannalta.
- Siinä otetaan toisaalta käyttöön mekanismeja todistuksen ja jäljennöksen vastaavuuden varmistamiseksi siinä tapauksessa, että viranomaisella on päätöksentekohetkellä epäilyksiä siitä, että jäljennöksen voimassaolo on tällä välin päättynyt.

74. Katson, että näin tavoitteeksi asetettu asianomaisen henkilön ”rajat ylittäviä vaikutuksia omaavan perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen ” ja se, että toimivaltainen viranomainen varmistaa todistuksen sisältämien ja jäljennöksestä ilmenevien tietojen paikkansapitävyyden, ovat tasapainossa keskenään.

75. Tämä vastaa paremmin olettamaa, jonka mukaan todistuksessa (tässä tapauksessa perillisiksi) nimetyillä henkilöillä on siinä mainitut oikeudet tai valtuudet ilman niihin liittyviä muita ehtoja ja rajoituksia kuin todistuksessa mainitut, ja sen oikeaksi todistetussa jäljennöksessä ainoastaan toimitetaan nämä tiedot toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

V Ratkaisuehdotus

76. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että Oberster Gerichtshofin kolmanteen kysymykseen vastataan seuraavasti:

Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 69 artiklaa, luettuna yhdessä 70 artiklan 3 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen, joka oli vielä voimassa, kun se esitettiin ensimmäisen kerran, mutta jonka voimassaolo on päättynyt ennen viranomaiselta haetun päätöksen tekemistä, oikeusvaikutukset on tunnustettava.

Poikkeuksellisesti silloin, kun on olemassa perusteltuja viitteitä siitä, että eurooppalaista perintötodistusta on oikaistu tai muutettu tai että se on peruutettu taikka sen oikeusvaikutukset on keskeytetty ennen kyseisen viranomaisen päätöstä, viranomainen voi vaatia esittämään uuden jäljennöksen tai sellaisen jäljennöksen, jonka voimassaoloaika on pidennetty.